

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1410/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Николе Прошића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Николе Прошића, адвоката Бошка Таланчевског, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 23/19 од 19.05.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 830/21 од 28.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Николе Прошића, адвоката Бошка Таланчевског, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 23/19 од 19.05.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 830/21 од 28.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 23/19 од 19.05.2021. године окривљени Никола Прошић оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика па је осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) месеци, у коју му се урачунава време проведено у полицијском задржавању.

На основу члана 87. став 1. у вези члана 246. став 7. Кривичног законика окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета, ближе наведених у изреци правноснажне пресуде, које ће на основу члана 212. Закона о извршењу кривичних санкција уништити МУП Републике Србије.

На основу члана 151. став 1. ЗКП обавезан је МУП РС, ПУ Нови Сад, ОКП, Група за сузбијање кријумчарења и наркоманије да окривљеном Николи Прошићу, у року од 15

дана од дана правноснажности пресуде врати домаћи новац у износу од 3.500,00 динара у апоенима назначеним у изреци пресуде, под претњом принудног извршења.

Истом пресудом обавезан је окривљени да на име трошкова кривичног поступка ВЈТ у Новом Саду плати износ од 358.759,07 динара, а Вишем суду у Новом Саду у износу од 32.209,00 динара, све у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, као и судски паушал у износу од 20.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 830/21 од 28.10.2021. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Николе Прошића и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Николе Прошића, адвокат Бошко Таланчевски, због битних повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Николе Прошића, је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да су нижестепене пресуде засноване на доказима на којима се по одредбама ЗКП не могу заснивати – на доказном материјалу (СМС порукама) садржаном у уређајима за аутоматску обраду података – мобилном телефону одузетом од окривљеног Николе Прошића.

Бранилац наводи захтева за заштиту законитости истиче да претресање телефона није извршено у складу са наредбом Вишег суда у Новом Саду Кпп 159/18 од 11.04.2018. године, односно није извршено у року од 8 дана од дана доношења наредбе, већ тек 22.07.2020. године, а не 12.04.2018. године, како је то наведено у записнику о претресању опреме на којој се чувају електронски записи.

Надаље, у захтеву браниоца окривљеног, истиче се да је претресање телефона незаконито јер браниоцу и окривљеном није достављена наредба о претресу и исти нису обавештени о вршењу претреса, те овом претресу нису ни присуствовали.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Према члану 438. став 2. тачка 1) ЗКП битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама тог законика не може заснивати, дакле, за постојање ове битне повреде одредаба кривичног поступка, нужно је да је судска одлука заснована на доказу који је сам по себи или према начину прибављања у супротности са одредбама Законика о кривичном поступку.

Чланом 16. став 1. ЗКП прописано је да се судске одлуке не могу заснивати на доказима који су непосредно или посредно, сами по себи, или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим закоником, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа, док је чланом 84. став 1. ЗКП прописано да докази који су прибављени противно члану 16. став 1. тог законика (незаконити докази) не могу бити коришћени у кривичном поступку.

Одредбом члана 152. став 3. ЗКП прописано је да се претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи, предузима на основу наредбе суда и по потреби уз помоћ стручног лица.

Наведеном законском одредбом дакле изричито је прописано да се претресање уређаја за аутоматску обраду података, у које уређаје несумњиво према ставу Врховног касационог суда, спада и мобилни телефон, предузима на основу наредбе суда.

Из података у списима предмета произилази да је претрес телефона одузетог од окривљеног Николе Прошића извршен дана 12.04.2018. године, по наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Новом Саду Кпп 159/18 од 11.04.2018. године којом је сходно члану 152. став 3. ЗКП, а по предлогу јавног тужиоца, одређено да Служба за специјалне истражне методе МУП РС обави претрес мобилног телефона одузетог од окривљеног Николе Прошића, на околности комуникације путем позива и порука са евидентирањем броја телефона са којима је комуницирао, времена комуникације, садржине порука и садржине именика мобилних телефона. Претрес је обављен у присуству два пунолетна грађанина као сведока, а што произилази из записника Службе за специјалне истражне методе – Одељења за електронски надзор МУП РС – УКП 03/2/9 број 243/18.

У вези са тим, Врховни касациони суд налази да датум који бранилац истиче као датум обављеног претреса телефона - 22.07.2020. године, представља датум када је сачињен извештај о прикупљању података из мобилних телефона и СИМ картица окривљеног Николе Прошића, Службе за специјалне истражне методе МУП РС, који извештај је суд, као и напред наведену наредбу на главном претресу прочитао као доказ и прегледао ЦД са садржином мобилног телефона.

Супротно наводима захтева, необавештавање окривљеног и његовог браниоца о извођењу ове доказне радње не чини доказе проистекле из те радње незаконитим, већ се евентуално може радити о релативно битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, јер је бранилац био у могућности да се упозна са овим доказима (страна 3. став 3. другостепене пресуде), а свакако је упознат са њима на главном претресу на ком су непосредно изведени.

Како из саме наредбе произилази да је иста образложена и да садржи све елементе прописане законом, те да је претрес мобилног телефона окривљеног обављен у року од 8 дана, сходно како члану 155. став 3. ЗКП, тако и року остављеном у наредби, по оцени Врховног касационог суда, садржај СМС порука представља законите доказе на којима се пресуда може заснивати, па су неосновани наводи браниоца окривљеног којима се указује да начин извођења доказа и заснивање пресуде на истима представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Надаље образлажући ову повреду закона, бранилац окривљеног као незаконит доказ означава и наредбу о претресању стана и других просторија Вишег суда у Новом Саду Кпш 148/18 од 02.04.2018. године, коју је првостепени суд користио као доказ у доказном поступку иако извођење ове наредбе, није предложено од стране јавног тужиоца ни у оптужном акту, ни на припремном рочишту и поред сазнања о њеном постојању. Према ставу браниоца, ова наредба, представља незаконит доказ, а самим тим и остали докази који су проистекли из те наредбе (записник о претресању, потврде о привремено одузетим предметима, каснија вештачења опојне дроге и ДНК трагова и др.) представљају незаконите доказе обзиром да су према начину прибављања у супротности са одредбама ЗКП.

Врховни касациони суд и ове наводе захтева, оцењује као неосноване.

Према одредби члана 15. став 4. ЗКП, суд може дати налог странци да предложи допунске доказе или изузетно сам одредити да се такви докази изведу, ако оцени да су изведени докази противречни и нејасни и да је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио.

Имајући у виду цитирану законску одредбу, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд био овлашћен да на главном претресу одржаном пред тим судом по службеној дужности изведе као доказ предметну наредбу, јер је то било неопходно да се предмет доказивања свестрано расправи, при чему су на главном претресу били присутни и окривљени и његов бранилац, када су имали могућност да изнесу примедбе на наведени доказ и начин његовог извођења.

Самим тим, Врховни касациони суд налази да наредба о претресању стана и других просторија Вишег суда у Новом Саду Кпш 148/18 од 02.04.2018. године ни сама по себи нити по начину прибављања није у супротности са одредбама ЗКП и следствено томе, а насупрот наводима захтева браниоца окривљеног, не представља доказ који у смислу члана 84. ЗКП, није могао бити коришћен у кривичном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи захтева којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног у осталом делу захтева указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, с тим што образлажући наведену повреду закона бранилац оспорава и полемише са чињеничним утврђењима суда и начином на који су чињенице које се тичу времена извршења кривичног дела, утврђене, чиме указује на повреду члана 440. ЗКП.

Како повреда одредбе члана 440. ЗКП, не спада у круг повреда таксативно набројаних у члану 485. став 4. ЗКП због којих окривљени, преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, то се Врховни касациони суд у ове наводе захтева није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић